

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2020. február 5. *

„Előzetes döntéshozatal – (EU) 2016/399 rendelet – Schengeni határ-ellenőrzési kódex – Külső határokon történő ellenőrzés – Harmadik ország állampolgárai – A 11. cikk (1) bekezdése – Az úti okmányok bélyegzése – Kiléptető bélyegző – A schengeni térségből való kilépés időpontjának meghatározása – Tengerészek felvétele valamely tengeri kikötőben hosszú időn át veszteglő hajóra”

A C-341/18. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Raad van State (államtanács, Hollandia) a Bírósághoz 2018. május 24-én érkezett, 2018. május 9-i határozatával terjesztett elő

a **Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid**

és

J. és társai

között,

C. és H. és társai

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: E. Regan tanácselnök (előadó), I. Jarukaitis, Juhász E., M. Ilešič és C. Lycourgos bírák,

főtanácsnok: E. Sharpston,

hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2019. június 6-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- J. és társai képviseletében K. Boele advocaat,
- a holland kormány képviseletében P. Huurnink, M. K Bulterman és H. S. Gijzen, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: holland.

- a német kormány képviselőjében kezdetben: T. Henze, R. Kanitz és J. Möller, később: R. Kanitz és J. Möller, meghatalmazotti minőségben,
 - a görög kormány képviselőjében S. Chala, C. Fatourou és G. Konstantinos, meghatalmazotti minőségben,
 - az Európai Bizottság képviselőjében G. Wils és J. Tomkin, meghatalmazotti minőségben,
- a főtanácsnok indítványának a 2019. október 17-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexéről szóló, 2016. március 9-i (EU) 2016/399 európai parlamenti és tanácsi rendelet (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) (HL 2016. L 77., 1. o.; a továbbiakban: Schengeni határ-ellenőrzési kódex) 11. cikke (1) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.
- 2 Ezt a kérelmet a Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (biztonsági és igazságügyi államtitkár, Hollandia; a továbbiakban: államtitkár), illetve J. és társai, valamennyien harmadik ország állampolgárságával rendelkező tengerészek, között annak tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, hogy a rotterdami (Hollandia) kikötőben hosszú időn át veszteglő hajóra történő szolgálatra jelentkezésükkor velük szemben megtagadták a schengeni térségből kiléptetőbélyegző-lenyomat úti okmányaikban való elhelyezését.

Jogi háttér

A Schengeni határ-ellenőrzési kódex

- 3 A Schengeni határ-ellenőrzési kódex (6) és (15) preambulumbekkezdése a következőket mondja ki:
„(6) A határellenőrzés nem csupán azoknak a tagállamoknak az érdeke, amelyek külső határainál azt elvégzik, hanem valamennyi olyan tagállamé, amely belső határain megszüntette a határellenőrzést. A határellenőrzésnek elő kell segítenie az illegális bevándorlás és az emberkereskedelem elleni küzdelmet, és meg kell előznie a tagállamok belső biztonságát, közrendjét, közegészségügyét és nemzetközi kapcsolatait fenyegető veszélyeket.
[...]
(15) A határátkelőhelyeken való túl hosszú várakozás elkerülése érdekében lehetővé kell tenni a külső határokon történő ellenőrzések megkönnyítését rendkívüli és előre nem látható körülmények esetén. A harmadik országbeli állampolgárok okmányainak rendszeres bélyegzése a határforgalom-ellenőrzések könnyítése esetén is kötelező marad. A bélyegzés lehetővé teszi a határátlépés időpontjának és helyének kétséget kizáró megállapítását, anélkül, hogy minden esetben megvizsgálják, hogy az úti okmányok ellenőrzésére vonatkozó valamennyi szükséges intézkedés megtörtént-e.”
- 4 E kódex „Tárgy és alapelvek” című 1. cikke a következőképpen rendelkezik:
„Ez a rendelet biztosítja az Unió tagállamai közötti belső határokat átlépő személyek határellenőrzések alóli mentességét.

Ez a rendelet meghatározza az Unió tagállamainak külső határait átlépő személyek ellenőrzésére irányadó szabályokat.”

5 E rendelet „Fogalommeghatározások” című 2. cikkének szövege szerint:

„E rendelet alkalmazásában:

1. »belső határok«:
 - a) a tagállamok közös szárazföldi határai, beleértve az álló- vagy folyóvizeken áthaladó határokat is;
 - b) a tagállamok belső légi járatok indítására és fogadására szolgáló repülőterei;
 - c) a tagállamok tengeri, folyami és tavi kikötői, amelyek rendszeres belső kompjárat céljára szolgálnak;
2. »külső határok«: a tagállamok szárazföldi határai, beleértve az álló- vagy folyóvizeken áthaladó határokat, tengeri határokat és repülőtereket, folyami, tengeri és tavi kikötőket, amennyiben ezek nem belső határok;

[...]

8. »határátkelőhely«: az illetékes hatóságok által a külső határok átlépése céljára engedélyezett átkelőhely;

[...]

10. »határellenőrzés«: a határon – e rendelet előírásainak megfelelően és annak alkalmazásában – végzett, a határforgalom-ellenőrzésből és határőrizetből álló tevékenység, kizárólag a határ átlépésére irányuló szándék vagy az átlépés esetén, minden más októl függetlenül;
11. »határforgalom-ellenőrzés«: a határátkelőhelyeken végzett ellenőrzés annak megállapítására, hogy a személyek, beleértve az azok birtokában lévő közlekedési eszközöket és tárgyakat, beléptethetőek-e a tagállamok területére, illetve elhagyhatják-e azt;

[...]”

6 A Schengeni határ-ellenőrzési kódexnek „A külső határok átlépése” című 5. cikke értelmében:

„(1) A külső határokat csak a határátkelőhelyeknél és azok hivatalos nyitvatartási ideje alatt lehet átlépni. A nyitvatartási időt egyértelműen fel kell tüntetni azokon a határátkelőhelyeken, amelyek nem napi 24 órában tartanak nyitva.

A tagállamok a 39. cikknek megfelelően értesítést küldenek a Bizottságnak határátkelőhelyeik listájáról.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérően, a külső határok kizárólag határátkelőhelyeken és a hivatalos nyitvatartási időben történő átlépésére vonatkozó kötelezettség alól kivételek engedélyezhetők:

[...]

- c) a 19. és 20. cikkben foglalt, a VI. és VII. melléklettel együttesen értelmezett különös szabályokkal összhangban;

[...]”

- 7 E kódexnek a „Beutazási feltételek harmadik országok állampolgárai számára” című 6. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok területén történő, bármely 180 napos időszakban 90 napot meg nem haladó tervezett tartózkodás esetén, figyelembe véve a megelőző 180 napos időszak minden egyes tartózkodási napját, a harmadik országok állampolgáira a következő beutazási feltételek vonatkoznak:

- a) aki olyan, érvényes határátlépésre feljogosító úti okmánnyal rendelkezik [...]

[...]

- b) érvényes vízummal rendelkeznek, amennyiben az szükséges [a külső határok átlépésekor vízumkötelezettség alá eső, illetve az e kötelezettség alól mentes harmadik országbeli állampolgárok országainak felsorolásáról szóló, 2001. március 15-i 539/2001/EK tanácsi rendelet (HL 2001. L 81., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 65. o.)] értelmében, kivéve, ha érvényes tartózkodási engedéllyel vagy érvényes hosszú távú tartózkodásra jogosító vízummal rendelkeznek;

[...]

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában a beutazás napját a tagállamok területén való tartózkodás első napjának, a kiutazás napját pedig a tagállamok területén való tartózkodás utolsó napjának kell tekinteni. A tartózkodási engedélyek vagy a hosszú távú tartózkodásra jogosító vízumok alapján engedélyezett tartózkodási időtartamok nem vehetők figyelembe a tagállamok területén történő tartózkodás időtartamának kiszámítása során.

[...]

- (5) Az (1) bekezdéstől eltérően:

[...]

- b) a b) pontban meghatározottak kivételével az (1) bekezdésben foglalt feltételeket teljesítő, azon harmadik országbeli állampolgárok számára, akik a határátkelőhelyen megjelennek, engedélyezhető a tagállamok területére történő beutazás, amennyiben a határon a [Közösségi Vízumkódex létrehozásáról (vízumkódex) szóló, 2009. július 13-i 810/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2009. L 243., 1. o.; helyesbítés: HL 2018. L 284., 38. o.)] 35. és 36. cikkének megfelelően vízumot adnak ki számukra.

[...]”

- 8 A Schengeni határ-ellenőrzési kódexnek „A személyek ellenőrzése a határátkelőhelyeken” című 8. cikkének (3) bekezdése szerint:

„Harmadik országok állampolgárait be- és kiutazáskor az alábbi alapos ellenőrzéseknek kell alávetni:

- a) a beutazáskor végrehajtandó alapos ellenőrzések magukban foglalják a 6. cikk (1) bekezdésében meghatározott, a beutazási feltételeknek, valamint adott esetben a tartózkodást és jövedelemszerző tevékenység folytatását engedélyező okmányoknak az ellenőrzését. Ez részletes vizsgálatot tartalmaz, amely kiterjed az alábbiakra:

[...]

- iii. az érintett harmadik országbeli állampolgár úti okmányában szereplő beléptető- és kiléptetőbélyegző-lenyomatok megvizsgálása annak ellenőrzésére – a beléptetés és kiléptetés dátumának összevetésével –, hogy az érintett személy nem lépte-e túl a tagállamok területén engedélyezett tartózkodás maximális időtartamát;

[...]

- h) a g) pontban említett kiutazáskor végrehajtandó alapos ellenőrzések a következőket is magukban foglalhatják:

[...]

- ii. annak vizsgálata, hogy az érintett személy nem lépte-e túl a tagállamok területén engedélyezett tartózkodás maximális időtartamát;

[...]”

- 9 E kódexnek „Az úti okmányok bélyegzése” című 11. cikke a következőképpen szól:

„(1) A harmadik országbeli állampolgárok úti okmányait mind a belépéskor, mind pedig a kilépéskor rendszeresen bélyegezni kell. Belépéskor, illetve kilépéskor különösen a következő okmányokat kell bélyegzőlenyomattal ellátni:

- a) érvényes vízumot tartalmazó okmányok, amelyek a harmadik országbeli állampolgárokat határátlépésre jogosítják fel;
- b) harmadik ország olyan állampolgárának határátlépésre jogosító okmányai, akik valamely tagállam határán kiadott vízummal rendelkeznek;
- c) harmadik ország azon állampolgárainak a határátlépésre jogosító okmányai, akikre nem vonatkozik vízumkötelezettség.

[...]

- (3) Belépéskor vagy kilépéskor nem kell bélyegzőlenyomattal ellátni a következő okmányokat:

[...]

- c) a valamely tagállamban a hajójukkal felkeresett kikötő területén tartózkodó tengerészek úti okmányai, kizárólag amíg hajójuk a kikötőben tartózkodik;

[...]”

- 10 Az említett kódex „Határőrizet” című 13. cikkének (1) bekezdése a következőket mondja ki:

„A határőrizet fő célja a jogellenes határátlépések megakadályozása, a határokon átnyúló bűnözés elleni küzdelem, valamint a határt illegálisan [helyesen: jogellenesen] átlépő személyek elleni intézkedések meghozatala. [...]”

- 11 Ugyanezen kódexnek „A különböző határátkelőhely-típusokra és a külső határok átlépéséhez használt különböző közlekedési eszközökre vonatkozó különleges szabályok” című 19. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A VI. mellékletben megállapított különleges szabályok a különböző határátkelőhely-típusokon végrehajtott ellenőrzésekre és a határátkelőhelyek átlépéséhez használt különböző közlekedési eszközökre vonatkozó ellenőrzésekre alkalmazandóak.

Ezek a különleges szabályok tartalmazhatnak az 5. és 6. és a 8–14. cikktől való eltéréseket.”

- 12 A Schengeni határellenőrzési kódexnek „A személyek egyes kategóriáinak ellenőrzésére vonatkozó különleges szabályok” című 20. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„A VII. mellékletben megállapított különleges szabályok a személyek következő kategóriáira vonatkozó ellenőrzésekre alkalmazandóak:

[...]

c) tengerészek;

[...]

Ezek a különleges szabályok tartalmazhatnak a 5. és 6. és a 8–14. cikktől való eltéréseket.”

- 13 A VI. melléklet a címének megfelelően „[a] különböző határátkelőhely-típusokra és a tagállamok külső határainak átlépéséhez használt különböző közlekedési eszközökre vonatkozó különleges szabályok[ra]” vonatkozik.
- 14 E mellékletnek a „Tengeri határok” című 3. pontja tartalmaz egy 3.1. pontot, amelynek címe „Általános ellenőrzési eljárások a tengeri forgalomban:”, amely a következőképpen szól:

„3.1.1. A hajók ellenőrzését az érkezési vagy az indulási kikötőben, vagy az e célra kijelölt, a hajó közvetlen közelében található területen, vagy az ENSZ [Montego Bay-ben (Jamaika), 1982. december 10-én aláírt, 1994. november 16-án hatályba lépő, a Holland Királyság által 1996. június 28-án megerősített és az Európai Közösség nevében az 1998. március 23-i 98/392/EK tanácsi határozattal (HL 1998. L 179., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 4. fejezet, 3. kötet, 262. o.) jóváhagyott] Tengerjogi Egyezményében meghatározottak szerinti parti tengeren a hajók fedélzetén kell elvégezni. A tagállamok megállapodásokat köthetnek, amelyek alapján az ellenőrzés – az 1.1.4. pontban foglalt elvek tiszteletben tartása mellett – menet közben is végrehajtható, vagy amikor a hajó eléri, illetve elhagyja egy harmadik ország területét.

[...]

3.1.5. A hajóparancsnok időben és az érintett kikötőben hatályos szabályokkal összhangban értesíti az illetékes hatóságot a hajó indulásáról.”

- 15 Az említett kódexnek „A személyek egyes kategóriáira vonatkozó különleges szabályok” című VII. melléklete tartalmazza a „Tengerészek” című 3. pontot, amely a következőket mondja ki:

„Az 5. és 8. cikktől eltérően, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezetnek (ILO) a tengerészek személyazonossági okmányairól szóló 108. sz. (1958) vagy 185. sz. (2003) egyezményével, a nemzetközi tengeri forgalom elősegítéséről szóló egyezményben (FAL-egyezmény) és a vonatkozó nemzeti joggal összhangban kiadott tengerészigazolvánnyal rendelkező tengerészek számára a tagállamok engedélyezhetik, hogy a hajójuk által érintett kikötő területén vagy a környező településeken való

tartózkodás céljából partra szállva a tagállamok területére belépjenek, vagy a tagállamok területéről a hajóikra visszatérve kilépjenek anélkül, hogy valamelyik határátkelőhelyen jelentkeznének, azzal a feltétellel, hogy szerepelnek hajójuk személyzeti listáján, amelyet megelőzőleg az illetékes hatóságok által elvégzendő ellenőrzésre benyújtottak.

[...]”

A Vízumkódex

- 16 A 2013. június 26-i 610/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL 2013. L 182., 1. o.; helyesbítések: HL 2014. L 225., 91. o.; HL 2017. L 40., 78. o.) módosított 810/2009 rendeletnek (a továbbiakban: Vízumkódex) „A külső határon kérelmezett vízumok” című 35. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) Kivételes esetben, a határátkelőhelyeken is lehet vízumot kiadni a következő feltételek teljesülése esetén:

[...]

- c) a kérelmező visszatérése a származási vagy a lakóhely szerinti országba vagy a schengeni vívmányokat teljes mértékben végrehajtó tagállamoktól eltérő államokon keresztül átutazása bizonyosnak tekinthető.”

- 17 Ezen kódexnek „Az átutazó tengerészeknek a külső határon kiadott vízumok” című 36. cikke szerint:

„(1) Vízumot kaphat a határon az átutazáshoz az a tengerész, akinek a tagállamok külső határainak átlépésekor vízummal kell rendelkeznie, ha

- a) eleget tesz a 35. cikk (1) bekezdésében foglalt feltételeknek; és
b) a kérdéses határt azért lépi át, hogy fel- vagy visszaszálljon arra a hajóra, amelyen tengerészként dolgozni fog, illetve partra szálljon arról a hajóról, amelyen tengerészként dolgozott.

(2) Mielőtt a vízumot az átutazó tengerész számára a határon kiadják, az illetékes nemzeti hatóságoknak eleget kell tenniük a IX. melléklet 1. részében foglalt szabályoknak, és meg kell győződnie arról, hogy a kérdéses tengerészre vonatkozó szükséges információkat a IX. melléklet 2. részében meghatározott, az átutazó tengerészekre vonatkozó, megfelelően kitöltött formanyomtatvány révén kicserélték.

[...]”

- 18 Az említett kódex IX. melléklete tartalmaz egy 1. részt, amely a címének megfelelően „[a] vízumkötelezettség alá eső átutazó tengerészek részére a határon történő vízumkiadásra vonatkozó szabályzat[at]” állapítja meg. E melléklet 2. része ismerteti a vízumkötelezettség alá eső átutazó tengerészekre vonatkozó formanyomtatvány-mintát.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 19 J. és társai harmadik országok állampolgárságával rendelkező tengerészek, akik a schengeni térségbe az amszterdami Schiphol (Hollandia) nemzetközi repülőtérén át léptek be, mielőtt szárazföldi úton a rotterdami kikötőbe mentek volna, hogy az ebben a kikötőben hosszú időn át veszteglő, speciális, önjáró tengeri hajóra jelentkezzenek szolgálatra annak érdekében, hogy e hajók fedélzetén – anélkül

hogyan e hajók elhagynak a kikötőt – többek között olajplatformok és kőolajvezetékek tengerben történő elhelyezése céljából különböző munkákat végezzenek. Szolgálati idejüket követően, amely esettől függően öt vagy tíz hétig tartott, a tengerészek vagy szárazföldi úton visszatértek az amszterdami Schiphol nemzetközi repülőtérre, vagy az érintett hajó fedélzetén elhagyták a kikötőt.

- 20 Amikor a tengerészek 2016. január és március között különböző időpontokban jelentkeztek a Zeehavenpolitie Rotterdamnál (rotterdami vízügyrendés, Hollandia), a rotterdami kikötőben határellenőrzést végző nemzeti hatóságnál, azzal a szándékkal, hogy az ebben a kikötőben veszteglő valamely hajóra jelentkezzenek szolgálatra, ez a hatóság, a korábbi gyakorlattól eltérve megtagadta a kiléptetőbélyegző-lenyomat úti okmányaikban való elhelyezését, azzal az indokkal, hogy nem határozható meg, hogy az érintett hajó ténylegesen mikor hagyja el az említett kikötőt, következésképpen pedig a schengeni térséget.
- 21 J. és társai, valamint egyes hajóüzemeltetők, mégpedig C, illetve H. és társai a bélyegzőlenyomat elhelyezésének e megtagadása miatt jogorvoslati kérelemmel fordult az államtitkárhoz. Hangsúlyozva, hogy a holland hatóságok állandó gyakorlata szerint a tengerészek mindig kaptak bélyegzőlenyomatot, amikor szolgálatra jelentkeztek, függetlenül attól, hogy a tengerészek rövid időn belül elhagyták-e a kikötőt egy hajó fedélzetén, vagy sem, azzal érveltek, hogy a rotterdami vízügyrendés új gyakorlata azzal a következménnyel jár, hogy mivel a schengeni térségben főszabály szerint egy 180 napos időszakban 90 napot meg nem haladó ideig tartózkodni jogosult harmadik országbeli állampolgárok, a schengeni térségben engedélyezett tartózkodásuk időtartama hamarabb lejár. Ráadásul, mivel a schengeni térségbe való újabb beutazásuk előtt meg kell várniuk a 180 napos határidő lejártát, ez a tengerészek számára jövedelemkiesést eredményez.
- 22 A 2016. júniusban és júliusban elfogadott határozataival az államtitkár e jogorvoslati kérelmeket egyrészt – amennyiben azokat a hajóüzemeltetők terjesztették elő – mint elfogadhatatlanokat elutasította, másrészt – amennyiben azokat a tengerészek terjesztették elő – mint megalapozatlanokat elutasította, mivel önmagában az a tény, hogy a tengerész egy hajóra jelentkezik szolgálatra, nem jelenti azt, hogy a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 11. cikkének (1) bekezdése értelmében véve kilép a schengeni térségből. A kilépésre csak akkor kerül sor, ha az érintett tengerész olyan hajóra száll fel vagy olyan hajón tartózkodik, amelynek kapitánya tájékoztatta a rotterdami vízügyrendészetet a hajó indulásának időpontjáról, és a hajó a fedélzetén lévő tengerészekkel együtt ezt követően ténylegesen elhagyja a kikötőt.
- 23 A rechtbank Den Haag (hágai elsőfokú bíróság, Hollandia) 2017. május 17-i négy ítéletével helyt adott az e határozatok ellen J. és társai által indított kereseteknek, mégpedig azzal az indokkal, hogy az érintett tengerészek a szolgálatra jelentkezéskor átlépték a tagállamok valamely külső határát, és a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 11. cikkének (1) bekezdése értelmében kiléptek a schengeni térségből. Ugyanis e kódex 11. cikke (3) bekezdésének c) pontjából és a kikötőben tartózkodás során partra szálló tengerészekre vonatkozó szabályokkal foglalkozó VII. mellékletéből kitűnik, hogy az uniós jogalkotó külső határ átlépésének tekinti azt a tényt, hogy a tengerészek valamely kikötőben veszteglő hajóról partra szállnak, vagy a fedélzetre visszatérnek. Ezt a megállapítást a Vízumkódex 36. cikke és IX. mellékletének rendelkezései is alátámasztják, amelyek értelmében a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok a tengerészek számára átutazóvízumot adhatnak ki a belépés szerinti repülőtér és a szolgálatra jelentkezés szerinti kikötő közötti út megtételének időtartamára.
- 24 Az államtitkár ezen ítéletekkel szemben fellebbezést terjesztett a Raad van State (államtanács, Hollandia) elé.
- 25 Ez a bíróság megjegyzi, hogy a hajók a rotterdami kikötőhöz hasonló tengeri kikötőkben rendszerint több hónapon át vesztegelnek. Egyébiránt az államtitkár által megküldött információk alapján nem lehet megkérdőjelezni az említett bíróság előtt előadott azon állítást, amely szerint több tagállam

hatáskörrel rendelkező hatóságai a tengerészek szolgálatra jelentkezésekor kiléptetőbélyegző-nyomatot helyeznek el, függetlenül attól, hogy az a hajó, amelyen szolgálatot teljesítenek, rövid határidőn belül elhagyja-e a kikötőt.

- 26 A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a Schengeni határ-ellenőrzési kódexből nem tűnik ki egyértelműen, hogy úgy kell-e tekinteni, hogy a schengeni térségbe egy repülőtéren át belépő, és szárazföldi úton a rotterdami kikötőhöz hasonló tengeri kikötőben hosszú időn át veszteglő hajóhoz szolgálatra jelentkezés céljából utazó tengerész kilépett a schengeni térségből. Konkrétan, nem lehet világosan meghatározni, hogy az ilyen kilépés a schengeni térség tényleges elhagyását követeli-e meg. A Schengeni határ-ellenőrzési kódex ugyanis nem határozza meg a „kilépés” e kódex 11. cikkének (1) bekezdésében szereplő fogalmát, és azt sem határozza meg, hogy a tagállamok külső határai hol húzódnak, sem pedig azt, hogy mikor történik határátlépés. Bizonytalan tehát annak meghatározása, hogy kell-e bélyegzőnyomatot elhelyezni, és ha igen, mikor.
- 27 Ilyen körülmények között a Raad van State (államtanács) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Úgy kell-e értelmezni a [Schengeni határ ellenőrzési kódex] 11. cikkének (1) bekezdését, hogy a schengeni térségbe korábban – például egy nemzetközi repülőtéren át – belépő harmadik országbeli állampolgár a Schengeni határ-ellenőrzési kódex értelmében kilép, mielőtt tengerészként egy már külső határnak minősülő tengeri kikötőben kikötött tengerjáró hajón szolgálatra jelentkezik, függetlenül attól, hogy elhagyja-e ezzel a hajóval az érintett tengeri kikötőt, és ha igen, mikor? Vagy a kilépéshez először bizonyossá kell válnia, hogy a tengerész el fogja hagyni a tengeri kikötőt az érintett tengerjáró hajóval, és ha igen, létezik-e olyan maximális határidő, amelyen belül az indulásnak meg kell történnie, és ez esetben mikor kell a kiléptető bélyegzőt alkalmazni? Vagy – adott esetben más feltételek mellett – eltérő időpontot kell a »kilépésnek« tekinteni?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 28 A kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 11. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy amennyiben valamely harmadik ország állampolgárságával rendelkező tengerész a schengeni térség részét képező állam tengeri kikötőjében hosszú időn át veszteglő hajón szolgálatra jelentkezik, hogy a fedélzeten – mielőtt e hajó fedélzetén elhagyná a kikötőt – munkát végezzen, e tengerész úti okmányain kiléptetőbélyegző-nyomatot kell elhelyezni, amennyiben a bélyegzőnyomat elhelyezését e kódex előírja, mégpedig a szolgálatra jelentkezés alkalmával, még abban az esetben is, ha a hajó nem hagyja el az említett kikötőt rövid időn belül, vagy pedig azt a szolgálatra jelentkezést követő későbbi időpontban kell megtenni, és ha igen, mely időpontban.
- 29 A kérdést előterjesztő bíróság által szolgáltatott információkból kitűnik, hogy a hosszú időn át veszteglés a tengeri hajózási ágazatban alkalmazott olyan gyakorlat, amelynek keretében a hajók akár több hónapra is kiterjedő időszakban a kikötőben kikötve vagy lehorgonyozva vesztegelnek, és az e hajókon szolgálatot teljesítő tengerészek a fedélzeten történő munkavégzéssel töltött szolgálati idő egészében vagy annak egy részében a kikötőben tartózkodnak.
- 30 Az előterjesztett kérdés megválaszolásához elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy amint az a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 1. cikkéből kitűnik, ezen kódex tárgya az, illetve az alapelvei azt szolgálják, hogy az Uniót a szabad mozgás belső határok nélküli térségévé fejlessze, és e célból meghatározza a schengeni térség államainak külső határait átlépő személyek ellenőrzésére irányadó szabályokat (lásd ebben az értelemben: 2012. június 14-i Association nationale d'assistance aux frontières pour les étrangers ítélet, C-606/10, EU:C:2012:348, 23. pont).

- 31 E kódex 2. cikkének 2. pontja értelmében a „külső határok” e kódex szerinti fogalma többek között a szárazföldi határookra és a tagállamok tengeri határait, „és repülőterek[re], [illetve] kikötők[re]” vonatkozik, amennyiben azok nem minősülnek az ugyanezen kódex értelmében vett „belső határok[nak]”, hiszen ez utóbbi fogalom az e cikk 1. pontjának b) és c) alpontja értelmében többek között a tagállamok belső légi járatok indítására és fogadására szolgáló repülőtereire, és a tagállamok tengeri, folyami és tavi kikötőire vonatkozik, amelyek rendszeres belső kompjárat céljára szolgálnak.
- 32 A Schengeni határ-ellenőrzési kódex 5. cikkének (1) bekezdése szerint az e kódex értelmében vett „külső határokat” főszabály szerint csak a határátkelőhelyeken lehet átlépni, amelyekről a tagállamoknak értesítést kell küldeniük a Bizottságnak. Az említett kódex 2. cikkének 8. pontja értelmében a „határátkelőhely” kifejezés bármely, az illetékes hatóságok által e külső határok átlépése céljára engedélyezett átkelőhely.
- 33 A Schengeni határ-ellenőrzési kódex 11. cikkének (1) bekezdése szerint a harmadik országbeli állampolgárok úti okmányait mind a schengeni térségbe történő „belépés”, mind pedig az onnan történő „kilépés” alkalmával rendszeresen bélyegezni kell. Amint a Bíróságnak már volt alkalma pontosítani, az ilyen bélyegző belépésre vagy kilépésre jogosító engedélyt testesít meg (2017. július 26-i Jafari ítélet, C-646/16, EU:C:2017:586, 52. pont).
- 34 A jelen ügyben nem vitatott, hogy egyrészt mind az amszterdami Schiphol nemzetközi repülőtér, mind pedig a rotterdami tengeri kikötő, amelyek Hollandia területén találhatók, a schengeni térség „külső határainak” a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 2. cikkének 2. pontjában meghatározott fogalmába tartozó „repülőtérnek”, illetve „tengeri kikötőnek” minősül, másrészt pedig, hogy a Holland Királyság e tengeri kikötő egészét az e kódex 2. cikkének 8. pontja értelmében vett „határátkelőhelyként” jelentette be a Bizottságnak.
- 35 Egyébiránt az sem vitatott, hogy az alapügyben szóban forgó tengerészek az amszterdami Schiphol nemzetközi repülőtérén át léptek a schengeni térségbe, amikor is az illetékes holland hatóságok az úti okmányukat a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 11. cikkének (1) bekezdése szerinti bélyegzőlenyomattal ellátták, és hogy e tengerészek ezt követően szárazföldi úton a rotterdami tengeri kikötőbe utaztak, hogy az e kikötőben hosszú időn át veszteglő azon hajón jelentkezzenek szolgálatra, amelyen a munkájukat végezték, anélkül hogy a hajó elhagyta volna az említett kikötőt. Nem vitatott, hogy a fedélzeten munkavégzéssel töltött időszak végén az említett tengerészek – esettől függően – vagy szárazföldi úton az amszterdami Schiphol nemzetközi repülőtérre visszatértek, vagy az érintett hajó fedélzetén elhagyták a kikötőt.
- 36 Ebben az összefüggésben felmerül a kérdés, hogy a második helyzetben mely időpontban kell a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 11. cikkének (1) bekezdésében előírt kiléptetőbélyegző-nyomatot e tengerészek úti okmányain elhelyezni.
- 37 J. és társai, valamint a görög kormány azt állítja, hogy az alapügyben szóban forgó tengerészek abban a pillanatban lépnek ki a schengeni térségből, amikor a rotterdami tengeri kikötőben veszteglő valamely hajón szolgálatra jelentkeznek, mivel ebben az időpontban lépik át az e kikötőben található határt azáltal, hogy a határátkelőhelyen megjelennek. Az e rendelkezésben előírt kiléptetőbélyegző-nyomatot tehát a szolgálatra jelentkezésük időpontjában kell elhelyezni a tengerészek úti okmányain, függetlenül attól, hogy az érintett hajó mikor indul el.
- 38 Ezzel szemben a holland és a német kormány, valamint a Bizottság lényegében azt állítja, hogy az alapügyben szóban forgó tengerészek a schengeni térségből abban az időpontban lépnek ki, amikor a hajó, amelyen szolgálatot teljesítenek, a tengerészekkel a fedélzetén ténylegesen elhagyja az érintett tengeri kikötőt. Ezek a kormányok e tekintetben hangsúlyozzák, hogy az e térségből történő kilépéshez az szükséges, hogy az érintett tengerészek átlépjék a schengeni térség külső földrajzi határát, amelyet nem a Schengeni határ-ellenőrzési kódex, hanem az Egyesült Nemzetek Tengerjogi Egyezménye rögzít, és amely főszabály szerint ezt a határt az érintett tagállamoknak az egyezmény szerint

megállapított partvonalától számított 12 tengeri mérföldben határozza meg. Az e kódex 11. cikkének (1) bekezdésében előírt kiléptetőbélyegző-nyomtatot tehát – a holland kormány és a Bizottság szerint – e tengerészek úti okmányain észszerű határidőn belül, illetve az érintett hajó indulását közvetlenül megelőző időpontban kell elhelyezni. A német kormány a maga részéről úgy véli, hogy ezt a bélyegzőt a schengeni térségből történő kilépés napján kell elhelyezni abban az esetben, ha e hajó indulásának időpontja ismert.

- 39 Annak meghatározása érdekében, hogy mely időpontban kell a jelen ítélet 28. pontjában leírt helyzetben lévő tengerész úti okmányára a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 11. cikkének (1) bekezdése értelmében kiléptetőbélyegző-nyomtatot elhelyezni, először azt kell megvizsgálni, hogy mely időpontra vonatkozóan kell úgy tekinteni, hogy ez a tengerész kilépett a schengeni térségből, ahhoz hogy egy második lépésben meghatározható legyen, hogy e kilépés időpontja függvényében, mely időpontban kell az illetékes nemzeti hatóságoknak az e rendelkezésben előírt kiléptetőbélyegző-nyomtatot elhelyezniük.
- 40 Először is a schengeni térségből való kilépés időpontjának meghatározását illetően emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az uniós jog egységes alkalmazásának követelményéből és az egyenlőség elvéből az következik, hogy a jelentésének és hatályának meghatározása érdekében a tagállami jogokra kifejezett utalást nem tartalmazó uniós jogi rendelkezést az Unió egészében önállóan és egységesen kell értelmezni, függetlenül a tagállamokban alkalmazott minősítéstől, a szóban forgó rendelkezések kifejezéseinek, valamint szöveggörnyezetének és azon szabályozás célkitűzéseinek figyelembevételével, amelynek az részét képezi (lásd ebben az értelemben többek között: 2017. november 9-i Maio Marques da Rosa ítélet, C-306/16, EU:C:2016:844, 38. pont; 2019. október 3-i X [Huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkezők – Stabil, rendszeres és elégséges források] ítélet, C-302/18, EU:C:2019:830, 26. pont).
- 41 Ebből következik, hogy mivel a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 11. cikkének (1) bekezdése nem utal a nemzeti jogra, az e rendelkezésben szereplő „kilépés” fogalmat az uniós jog olyan önálló fogalmának kell tekinteni, amelynek jelentését és hatályát tekintve azonosnak kell lennie valamennyi tagállamban. Következésképpen a Bíróság feladata, hogy az uniós jogrendben egységes értelmezést adjon e kifejezésnek.
- 42 Mindenekelőtt, ami a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 11. cikke (1) bekezdésének szövegét illeti, mivel sem ez a rendelkezés, sem pedig a kódex valamely más rendelkezése, így különösen a 2. cikke nem definiálja a schengeni térségből való „kilépés” fogalmát, e fogalom jelentését és hatályát az általános nyelvhasználatban elfogadott szokásos jelentése szerint kell meghatározni (lásd ebben az értelemben többek között: 2017. július 26-i Jafari ítélet, C-646/16, EU:C:2017:586, 73. pont; 2019. július 29-i Spiegel Online ítélet, C-516/17, EU:C:2019:625, 65. pont; 2019. szeptember 12-i Koton Mağazacılık Tekstil Sanayi ve Ticaret kontra EUIPO ítélet, C-104/18 P, EU:C:2019:724, 43. pont).
- 43 Márpedig a schengeni térségből való „kilépés” fogalmának szokásos jelentése nem ellentmondásos, és azt úgy kell érteni, hogy az valamely személynek a schengeni térség részét képező helyről az e térségnek részét nem képező helyre történő mozgásának fizikai cselekményét takarja (lásd analógia útján: 2017. május 4-i El Dakkak és Intercontinental ítélet, C-17/16, EU:C:2017:341, 19–21. pont; 2018. május 31-i Zheng ítélet, C-190/17, EU:C:2018:357, 30. pont).
- 44 Továbbá, ami a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 11. cikke (1) bekezdésének összefüggéseit illeti, meg kell jegyezni, hogy már e kódex 2. cikkének 11. pontjából és 6. cikkének (2) bekezdéséből az a következtetés vonható le, hogy valamely személy nem lép ki a schengeni térségből mindaddig, amíg egy olyan állam területén tartózkodik, amely e térséghez tartozik, mivel e rendelkezések a schengeni térséget „a tagállamok területével” azonosítják.

- 45 Ennélfogva önmagában az a körülmény, hogy valamely személy átlépi az említett kódex 2. cikkének 8. pontja értelmében vett azon „határátkelőhelyet”, ahol – amint az a jelen ítélet 32. pontjából is kitűnik – a külső határok kódex által előírt ellenőrzése folyik, nem jelenti azt, hogy ez a személy elhagyta volna a schengeni térséget, ha továbbra is az e térség részét képező állam területének egy részén tartózkodik.
- 46 Ebből következik, hogy nem lehet úgy tekinteni, hogy kilépett volna a schengeni térségből az a tengerész, aki – miután a schengeni térséghez tartozó államban található nemzetközi repülőtéren át a schengeni térségbe lépett – egy olyan hajó fedélzetén tartózkodik, amely ezen állam valamely tengeri kikötőjében vesztegel abban az időszakban, amelynek során a munkáját a fedélzeten elvégzi.
- 47 Kétségtelen, hogy – amint az a jelen ítélet 31. pontjában megállapításra került – a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 2. cikkének 2. pontja úgy határozza meg a schengeni térség „külső határainak” fogalmát, hogy az egyrészt a tagállamok szárazföldi és tengeri határait, másrészt pedig többek között a repülőtereiket és tengeri kikötőiket magában foglalja, amennyiben nem belső határokról van szó.
- 48 Mindazonáltal e rendelkezés – amint annak szövegéből kitűnik – kizárólag arra irányul, hogy a schengeni térségbe tartozó államok bizonyos repülőtereit és kikötőit a schengeni térség külső határához kapcsolja azért, hogy az EUMSZ 77. cikke (2) bekezdése b) pontja rendelkezéseinek megfelelően megkönnyítse a schengeni térség külső határait átlépő személyek ellenőrzésének tényleges elvégzését.
- 49 Ugyanis, amint arra lényegében a holland és a német kormány hivatkozik, a tagállamoknak – a schengeni térség külső határainak minősülő – határainak átlépésére vonatkozó ellenőrzéseket olyan helyen kell elvégezni, amely lehetővé teszi az ellenőrzések gyakorlati és hatékony lebonyolítását, anélkül hogy e helynek szükségszerűen egybe kellene esnie a határátlépés helyével.
- 50 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a Schengeni határ-ellenőrzési kódex VI. mellékletével összefüggésben értelmezett 5. cikke (2) bekezdésének c) pontja és 19. cikke értelmében a tagállamok tengeri határain történő ellenőrzés ettől eltérően az említett kódex 2. cikkének 8. pontjában szereplő határátkelőhelyeken kívül is elvégezhető, mivel e melléklet 3.1.1. pontja e tekintetben pontosítja, hogy a hajók ellenőrzése – az esettől függően – az érkezési vagy az indulási kikötőben, vagy az e célra kijelölt, a hajó közvetlen közelében lévő területen, illetve az Egyesült Nemzetek Tengerjogi Egyezménye által meghatározottak szerinti parti tengeren a hajók fedélzetén, akár menet közben is elvégezhető, vagy – ilyen értelmű megállapodás esetén – amikor a hajó eléri, illetve elhagyja egy harmadik ország területét.
- 51 Ezenkívül a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 2. cikkének 8. és 10. pontjával összefüggésben értelmezett 5. cikkének (1) bekezdése szerint a schengeni térség külső határain történő ellenőrzéseket főszabály szerint a tagállamok által a külső határok átlépése „céljára” engedélyezett határátkelőhelyeken kell elvégezni, és azt „kizárólag a határ átlépésére irányuló szándék, vagy az átlépés esetén” végzik el.
- 52 Úgy tűnik tehát, hogy a Schengeni határ-ellenőrzési kódex azon az előfeltevésen alapul, amely szerint a harmadik országok állampolgárainak a határátkelőhelyen történő ellenőrzését rövid időn belül követi a schengeni térség külső határának tényleges átlépése, még akkor is, ha az érintett személy pillanatnyilag az érintett tagállam területén marad.
- 53 Ebből a szempontból, ha valamely személy a schengeni térség részét képező állam valamely tengeri kikötőjében található határátkelőhelyen megjelenik, ez önmagában nem tekinthető azonosnak azzal, hogy elhagyja a schengeni térséget, hanem az esetek többségében legfeljebb az e térség rövid időn belüli elhagyására irányuló szándékot tükrözi.

- 54 A jelen ügyben azonban nem vitatott, hogy az ilyen tengeri kikötőben hosszú időn át veszteglő hajó fedélzetén történő munkavégzés céljából alkalmazott tengerész nem szándékozik rövid időn belül elhagyni az érintett tagállam területét, ezáltal pedig a schengeni térséget, abban az időpontban, amikor a hajón való szolgálatra jelentkezés érdekében az érintett tengeri kikötő határátkelőhelyén megjelenik.
- 55 Végül, ami a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 11. cikkének (1) bekezdése által követett célt illeti, emlékeztetni kell arra, hogy e kódex egy belső határok nélküli, a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló olyan térség általános keretébe illeszkedik, ahol az EUSZ 3. cikk (2) bekezdése és az EUMSZ 67. cikk (2) bekezdése szerint biztosított a személyek szabad mozgása, amely a külső határok ellenőrzésére vonatkozó megfelelő intézkedésekkel párosul (lásd ebben az értelemben: 2012. június 14-i Association nationale d'assistance aux frontières pour les étrangers ítélet, C-606/10, EU:C:2012:348, 25. pont).
- 56 Amint az az említett kódex (6) preambulumbekkezdéséből kitűnik, a határellenőrzés végrehajtása nem csupán azoknak a tagállamoknak az érdeke, amelyek külső határainál azt elvégzik, hanem valamennyi olyan tagállamé, amely belső határain megszüntette a határellenőrzést (lásd ebben az értelemben: 2012. június 14-i Association nationale d'assistance aux frontières pour les étrangers ítélet, C-606/10, EU:C:2012:348, 24. pont).
- 57 Ebben az összefüggésben a határellenőrzések keretében a határátkelőhelyeken végzett ellenőrzések a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 2. cikkének 11. pontja értelmében annak megállapítására irányulnak, hogy a személyek beléptethetők-e a tagállamok területére, illetve elhagyhatják-e azt.
- 58 Márpedig, amint e kódex 6. cikkének (1) bekezdéséből kitűnik, a harmadik országok állampolgárai bármely 180 napos időszakban csak 90 napot meg nem haladóan tartózkodhatnak a schengeni térség területén, ami azt jelenti, hogy megvizsgálják a megelőző 180 napos időszak minden egyes tartózkodási napját.
- 59 E tekintetben a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 6. cikkének (2) bekezdése pontosítja, hogy az engedélyezett tartózkodás e maximális időtartama tiszteletben tartásának számítása során a „beutazás napja” és a „kiutazás napja” a „tagállamok területén való tartózkodás első napjának”, illetve a „tagállamok területén való tartózkodás utolsó napjának” felel meg.
- 60 E rendelkezések tiszteletben tartásának biztosítása céljából írja elő a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 11. cikkének (1) bekezdése azt az elvet, amely szerint a beléptető és kiléptető bélyegzőket a harmadik országok állampolgárainak úti okmányain rendszeresen el kell helyezni annak érdekében, hogy bizonyossággal megállapítható legyen, amint az a kódex (15) preambulumbekkezdéséből kitűnik, a külső határ átlépésének időpontja és helye.
- 61 Így az említett kódex 8. cikk (3) bekezdés a) pontjának iii. alpontja és h) pontjának ii. alpontja alapján az érintett harmadik országbeli állampolgár úti okmányában szereplő beléptető- és kiléptetőbélyegző-lenyomatok megvizsgálása annak ellenőrzésére irányul – a beléptetés és kiléptetés dátumának összevetésével –, hogy az érintett személy nem lépte-e túl a tagállamok területén engedélyezett tartózkodás maximális időtartamát.
- 62 Ebből az következik, hogy a beléptető- és kiléptetőbélyegző-lenyomatok szorosan kapcsolódnak az illetékes nemzeti hatóságoknak a schengeni térségben különösen a rövid távú tartózkodások ellenőrzésével kapcsolatos feladatuk gyakorlásához, a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 13. cikkének (1) bekezdése értelmében a jogellenes határátlépések elleni küzdelem céljából (lásd ebben az értelemben: 2014. szeptember 4-i Air Baltic Corporation ítélet, C-575/12, EU:C:2014:2155, 50. és 51. pont).

- 63 Következésképpen, nem tekinthető úgy, hogy valamely harmadik országbeli állampolgár kilép a schengeni térségből akkor, amikor még az e térséghez tartozó állam területén tartózkodik, ellenkező esetben ezen állampolgár számára lehetővé válna, hogy – a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 11. cikkének (1) bekezdésében meghatározott célkitűzés figyelmen kívül hagyásával – az engedélyezett tartózkodás maximális időtartamán túl a schengeni térségben tartózkodjon.
- 64 A fentiekből az következik, hogy nem tekinthető úgy, hogy a schengeni térséghez tartozó állam tengeri kikötőjében hosszú időn át veszteglő hajón szolgálatra jelentkező tengerész, aki a fedélzeten való munkavégzés érdekében teljesítendő szolgálati időszak egészében vagy annak egy részében a kikötőben tartózkodik, a szolgálatra jelentkezés időpontjában kilépett e térségből.
- 65 Ezt a megállapítást nem tehetik kétségessé a Schengeni határ-ellenőrzési kódex VII. melléklete 3. pontjával összefüggésben értelmezett 5. cikke (2) bekezdésének c) pontjában, 11. cikke (3) bekezdésének c) pontjában és 20. cikke (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott, a tengeri kikötőben kikötő hajón szolgálatot teljesítő tengerészek szárazföldi tartózkodására vonatkozóan eltérést engedő rendelkezések.
- 66 Nem vitatott ugyanis, hogy e rendelkezések, amelyek lényegében az érintett tagállam területén csupán a hajó kikötése alatt és kizárólag a kikötő területén tartózkodó tengerészek ellenőrzésének mérséklésére irányulnak, többek között mentesítve őket azon kötelezettség alól, hogy úti okmányaikon beléptető- vagy kiléptetőbélyegző-lenyomat elhelyezését kérjék, nem alkalmazhatók a tengeri kikötőben hosszú időn át veszteglő hajó fedélzetén dolgozó tengerészekre.
- 67 Azonos okokból a Vízumkódex 35. és 36. cikkében, valamint IX. mellékletében meghatározott, a külső határokon kiadott vízumokra és az átutazó vízumokra vonatkozó rendelkezések sem érinthetik a jelen ítélet 64. pontjában szereplő megállapítást, mivel egyáltalán nem vitatott, hogy ilyen vízumok nem voltak az alapügyben szóban forgó tengerészek birtokában.
- 68 Másodszor, ami a jelen ítélet 28. pontjában leírthoz hasonló helyzetben a bélyegzőlenyomat úti okmányokon történő elhelyezésének időpontját illeti, emlékeztetni kell arra, hogy a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 11. cikke (1) bekezdésének szövege szerint ennek a schengeni térségből való „kilépéskor” kell megtörténnie.
- 69 Ebből következik, hogy az ilyen bélyegzőlenyomatot a kilépéskor kell elhelyezni, mivel ez – amint az a jelen ítélet 44–64. pontjából kitűnik – megfelel a schengeni térség külső határa átlépésének.
- 70 Márpedig a jelen ítélet 52. pontjában említett előfeltevésnek megfelelően, amennyiben megállapítást nyer, hogy az érintett személyek valamely határátkelőhelyen történő ellenőrzését nem követi rövid időn belül a schengeni térség külső határának átlépése, fontos, hogy a kiléptetőbélyegző-lenyomatot az illetékes nemzeti hatóságok az úti okmányokon a határátlépéshez közeli időpontban helyezték el annak biztosítása érdekében, hogy a Schengeni határ-ellenőrzési kódexnek a jelen ítélet 60–63. pontjában felidézett célkitűzésének megfelelően e hatóságok – e személyeknek a térségben való tényleges tartózkodásának időtartamát figyelembe véve – ellenőrizhessék a schengeni térségben való rövid távú tartózkodás korlátainak tényleges tiszteletben tartását.
- 71 A jelen ügyben nem vitatott, hogy a schengeni térséghez tartozó állam valamely tengeri kikötőjében hosszú időn át veszteglő hajó fedélzetén munkavégzés céljából szolgálatba lépő tengerész a szolgálatra jelentkezés időpontjában nem szándékozik rövid időn belül elhagyni e térséget. Ennélfogva az ilyen tengerész nem jogosult arra, hogy a szolgálatra jelentkezés időpontjában a kiléptetőbélyegző-lenyomat úti okmányokon való elhelyezését kérje.
- 72 A bélyegzőlenyomatot csak abban az esetben kell elhelyezni az úti okmányokon, ha a hajónak a schengeni térségen kívüli hely felé történő indulása hamarosan bekövetkezik.

- 73 Márpedig e tekintetben meg kell jegyezni, hogy a Schengeni határ-ellenőrzési kódex VI. mellékletének 3.1.5. pontjából kitűnik, hogy a hajóparancsnok „időben” és az érintett kikötőben hatályos szabályokkal összhangban köteles értesíteni az illetékes hatóságot a hajó indulásáról.
- 74 Ebből következik, hogy az e kódex 11. cikkének (1) bekezdésében előírt kiléptetőbélyegző-lenyomatot a schengeni térséghez tartozó állam valamely kikötőjében hosszú időn át veszteglő hajó fedélzetén szolgálatot teljesítő tengerész úti okmányain akkor kell elhelyezni, amikor az érintett hajó parancsnoka értesíti az illetékes nemzeti hatóságokat e hajó hamarosan bekövetkező indulásáról.
- 75 E rendelkezés bármely más értelmezése megkönnyíthetné a schengeni térségben való rövid távú tartózkodásra vonatkozó uniós jog által megállapított szabályok megsértését és megkerülését, lehetővé téve a harmadik országbeli állampolgár tengerészek számára, hogy a schengeni térséghez tartozó állam területén elhelyezkedő tengeri kikötőben időkorlátozás nélkül tartózkodjanak.
- 76 Következésképpen az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 11. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy amennyiben valamely harmadik ország állampolgárságával rendelkező tengerész a schengeni térség részét képező állam tengeri kikötőjében hosszú időn át veszteglő hajón szolgálatra jelentkezik, hogy a fedélzetén – mielőtt e hajó fedélzetén elhagyná a kikötőt – munkát végezzen, e tengerész úti okmányain kiléptetőbélyegző-lenyomatot kell elhelyezni, amennyiben a bélyegzőlenyomat elhelyezését e kódex előírja, azonban nem a szolgálatra jelentkezés időpontjában, hanem akkor, amikor az említett hajó parancsnoka értesíti az illetékes nemzeti hatóságokat e hajó hamarosan bekövetkező indulásáról.

A költségekről

- 77 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

A személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexéről szóló, 2016. március 9-i (EU) 2016/399 európai parlamenti és tanácsi rendelet (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) 11. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy amennyiben valamely harmadik ország állampolgárságával rendelkező tengerész a schengeni térség részét képező állam tengeri kikötőjében hosszú időn át veszteglő hajón szolgálatra jelentkezik, hogy a fedélzetén – mielőtt a hajó fedélzetén elhagyná a kikötőt – munkát végezzen, e tengerész úti okmányain kiléptetőbélyegző-lenyomatot kell elhelyezni, amennyiben a bélyegzőlenyomat elhelyezését e kódex előírja, azonban nem a szolgálatra jelentkezés időpontjában, hanem akkor, amikor az említett hajó parancsnoka értesíti az illetékes nemzeti hatóságokat e hajó hamarosan bekövetkező indulásáról.

Aláírások